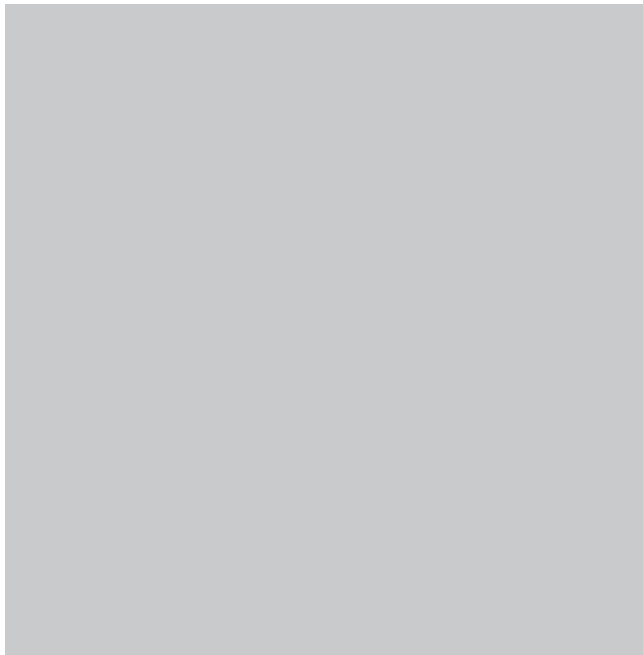

Handlingsplan

FOR BÆREKRAFTIG DRIFT AV NHH
22.10.2024

NHH

Handlingsplan - Bærekraftig drift av NHH

Handlingsplanen for bærekraftig drift av NHH er vedtatt av rektor den 22.10.2024 i etterkant av at den ble lagt frem for NHHs styre samme dag. Handlingsplanen bygger på de overordnede målformuleringene i NHHs strategi 2022-2025. Den er forankret i en rekke av NHHs organer, herunder Arbeidsmiljøutvalget og Faglig Ledergruppe, og merknader og bidrag fra behandlingen i disse organene er blitt innarbeidet i den herværende versjonen.

1. INTRODUKSJON	3
1.1 Bærekraftsperspektivet i NHHs strategi	3
1.2 Bærekraftsperspektivet i kjerneaktivitetene.....	4
1.3 Bærekraftig drift.....	5
2. MILJØFYRTÅRNORDNINGEN	6
3. PRINSIPPER FOR ARBEIDET MOT MER BÆREKRAFTIG DRIFT	8
4. DET VIDERE ARBEIDET - HANDLINGSPLAN	8
4.1 Reiser.....	9
4.2 Energi.....	11
4.3 Avfall	12
4.4 Innkjøp	14
4.5 Mot klimanøytralitet i driften av NHH.....	15

1. INTRODUKSJON

Målsetningen med dette dokumentet er i) å gjøre rede for arbeidet mot en mer bærekraftig drift av NHH og NHHs ulike aktiviteter, ii) å presentere miljøfyrtårnordningen og status for NHHs klimafotavtrykk samt iii) å presentere en konkretisert handlingsplan for det driftsmessige bærekraftsarbeidet fremover. Oppmerksomheten rettes mot den «grønne» delen av bærekraftsbegrepet, det vil si klimaavtrykk og ressursbruk. Den sosiale siden av bærekraftig drift, som omhandler forhold som eksempelvis et inkluderende og godt arbeidsmiljø, er like viktig, men berøres ikke i dette dokumentet. For vurderinger knyttet til dette henvises det til annen rapportering, herunder fra partssamarbeidet ved NHH, de regelmessige ARK arbeidsmiljøundersøkelsene og arbeidet for å bidra til et svært godt student- og læringsmiljø.

Innledningsvis tas det utgangspunkt i hvordan NHHs strategi setter ambisiøse mål for sine bidrag til bærekraftig verdiskapning i samfunnet – og til mer bærekraftig drift av egen organisasjon og egne aktiviteter. Innledningen gir også en kortfattet redegjørelse for hvordan bærekraftsperspektivet i kjerneaktivitetene (forskning, utdanning, formidling og samfunnskontakt) komplementeres av et intensivt arbeid mot mer bærekraftig drift.

Videre presenteres miljøfyrtårnordningen og oppdaterte beregninger av NHHs klimafotavtrykk i avsnitt 2, mens avsnitt 3 gir en kortfattet redegjørelse for prinsippene for arbeidet med bærekraftig drift som skal influere på prioriteringene i dette arbeidet. Avsnitt 4 gir detaljerte betraktninger og handlingsplaner for de ulike delene av arbeidet med bærekraftig drift – detaljert for henholdsvis reiser, energi, avfall og innkjøp.

1.1 Bærekraftsperspektivet i NHHs strategi

NHHs strategi 2022-2025 bygger på en *mission* formulert som «Sammen for bærekraftig verdiskapning». Dette presiseres videre på følgende måte:

På NHH skal bærekraftsutfordringene adresseres i vår forskning og formidling, gjennomsyre våre studieprogram og etterleves i driften av vår virksomhet.

Bærekraftig utvikling kan defineres som en utviklingsbane som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner får dekket sine behov. Bærekraft har således tre gjensidig avhengig komponenter: Klima og naturressurser, sosiale forhold og økonomi. Bredden i bærekraftsbegrepet illustreres og detaljeres gjennom FNs 17 globale bærekraftsmål. ... NHHs kjerneaktiviteter skal favne et bredt spekter av teamene som spennes ut av de 17 bærekraftsmålene.

NHHs strategi 2022-2025, s. 3.

Den strategiske vektleggingen av bærekraftig verdiskapning gjenspeiles også i skolens internasjonale samarbeid. *CEMS* sin visjon er å utdanne ansvarlige ledere som kan bidra til et mer åpent, inkluderende og bærekraftig samfunn. *ENGAGE.EU* legger vekt på aktivt samfunnsengasjement, og gjennom kunnskap og internasjonalt samarbeid skal alliansen gjøre nye generasjoner i stand til å håndtere viktige samfunnsutfordringer slik som bærekraft. *PRME* er en FN plattform med formål om å fremme bærekraftsprofilen til utdanningsinstitusjoner verden over.

I strategiens omtale av NHHs drift heter det videre at:

NHHs virksomhet skal understøtte målet om bærekraftig verdiskapning, og NHH skal ha en bevisst holdning til ansvarlig drift- og forvaltning for å redusere sitt klimaavtrykk. NHHs bærekraftsarbeid skal vektlegge tiltak som er målrettede og forholdsmessige. (NHHs strategi 2022-2025, s. 12.)

Det foreligger også et eksplisitt krav fra regjeringen om at NHH skal bidra også på dette området. Dette er eksempelvis tydeliggjort i tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet for 2024:

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Norges Handelshøyskole skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.¹

1.2 Bærekraftsperspektivet i kjerneaktivitetene

På utdanningsiden inngår bærekraftsrelaterte problemstillinger og tema i en rekke av emnene som tilbys i NHHs utdanningsprogrammer, og de er integrert i mange av de tradisjonelle økonomiemnene. I tillegg til obligatoriske emner, tilbyr NHH en godt utbygd, og stadig voksende, portefølje av spesialiserte bærekraftsemner. Det arbeides kontinuerlig med bærekraftstilbudet og synliggjøringen av dette både i eksisterende emner og nye initiativ i egen regi og i internasjonalt samarbeid, og bærekraft inngår nå i læringsutbytte-beskrivelsene for alle de ulike studieprogrammene. For å sikre at bærekraft er tilstrekkelig representert i alle studieprogram, brukes nå *Assurance of Learning (AoL)*-prosessen knyttet til AACSB-akkrediteringen.

NHHs portefølje innen etter- og videreutdanning har også fått en innretning mot bærekraftsrelaterte problemstillinger. Tilbudet innen sirkulær økonomi er svært populært, samtidig som nye tilbud innen bærekraftig finans og lignende vokser frem.

NHH har i samarbeid med flere europeiske handelshøyskoler utviklet nettkurset *Business Models for Sustainability* i en såkalt MOOC. Den ble lansert i 2022, og er gratis og tilgjengelig for alle interesserte.

NHHs forskning bidrar til en bærekraftig samfunnsutvikling og løsning av samfunnsutfordringer. Dette synliggjøres bl.a. gjennom NHHs arbeid med *impact cases*: NHHs kunnskapsbidrag fremmer effektive og bærekraftige bedrifter og samfunnsinstitusjoner, velfungerende markeder, gode fordelingsmekanismer og innspill til politikkkutforming. NHHs forskning bidrar således både direkte og indirekte til bærekraftig verdiskapning.

Forskningen dekker samfunnsvitenskapelige aspekter knyttet til hele spekteret av FNs bærekraftsmål. En stor del av forskningen ved NHHs forskningscentre og i forskningspublikasjoner er eksempelvis sentrert rundt bidrag knyttet til følgende bærekraftsmål: - *God helse og livskvalitet* (3); - *Likestilling mellom kjønnene* (5); - *Ren energi til alle* (7); - *Anstendig arbeid og økonomisk vekst* (8); *Industri, innovasjon og infrastruktur* (9); *Bærekraft i byer og lokalsamfunn* (11); *Ansvarlig forbruk og produksjon* (12); - *Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner* (16).

¹ Kilde: [Tildelingsbrev 2024 til Norges Handelshøyskole](#)

NHH koordinerer og deltar i flere eksternfinansierte sentre og forskningsprosjekter der bærekraft står sentralt. Videre deltar NHHs forskere i en rekke regjeringsoppnevnte ekspertutvalg der bærekraft er en viktig del utvalgenes mandat, bl.a. *Naturrisikoutvalget, Havbruksutvalget, Minstelønnsutvalget, Skatteutvalget, Minerallovutvalget, Pensjonsutvalget, Strømnettutvalget, Energikommisjonen, og Anskaffelsesutvalget*. NHH deltar også i flere klynger der bærekraft er sentralt, bl.a. *Energiomstilling Vest, NCE Maritime Clean Tech, Connect Vest*, og andre samarbeid med næringslivet f.eks. *SKIFT og Klimastiftelsen*.

På formidlingssiden er bærekraft et gjennomgående tema blant mange av NHHs faglig ansatte, og dette gjenspeiles i at NHH Bulletin adresserer temaer som bærekraft, klimaøkonomi, fordeling og utviklingsøkonomi gjennom en rekke artikler, kronikker og videoer.

1.3 Bærekraftig drift

NHHs flerårige engasjement for mer bærekraftig drift ble godt illustrert da høyskolen oppnådde å bli sertifisert som Miljøfyrtårn i 2020. Siden den gang har arbeidet blitt videreført, jfr. følgende tiltak og utviklingstrekk:

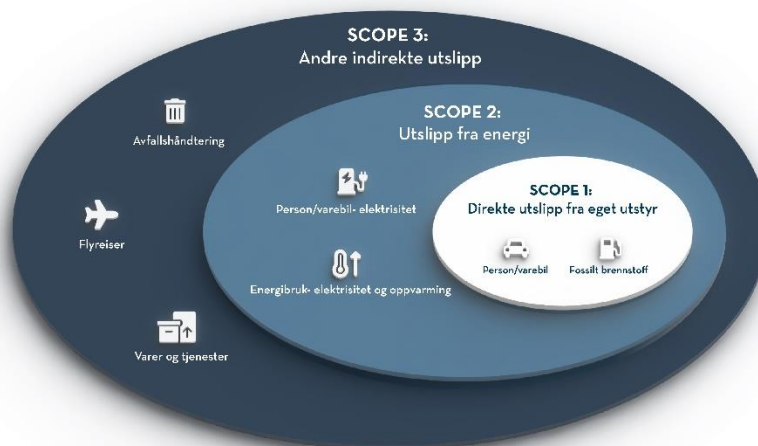
- NHHs nylige rehabiliteringsprosjekt reduserte total energibruk fra 7,2 mill KWh i 2018 til i underkant av 4,9 mill KWh i 2023 (alle tall avrundet til nærmeste 100 000).
- NHH anskaffer fossilfrie kjøretøy til erstatning for bensin- og dieseldrevne kjøretøy
- Flere ladestasjoner for el-biler er etablert
- Det er etablert parkering for bysykler på NHH
- Bedre, låsbare fasiliteter for sykkelparkering både innendørs og under tak er etablert
- Høyskolens konferanser følger i størst mulig grad prinsipper for grønne arrangement
- Alle NHHs profilprodukter er kjøpt inn fra selskaper som vektlegger bærekraftig produksjon
- NHH har etablert bedre rutiner for bærekraftige innkjøp
- Det er innført tiltak som bidrar til redusert papirforbruk, jfr. at dette har gått ned fra ca. 10.000 kg i 2019 til 3.500 kg i 2021
- Bruk av plast (kopper, bestikk, oppbevaring etc.) på campus er i stor grad faset ut
- NHHs digitale infrastruktur blir stadig videreutviklet, og det fasiliteterer økt bruk av digitale møter – til erstatning for møter som krever reiseaktivitet
- Avfallsrutinene er forbedret
- Rehabiliteringen av høyblokken i regi av Statsbygg (byggeier) oppnådde en sorteringsgrad på 95%
- Det ble i 2023 vedtatt en ny campus-utviklingsplan for NHH (styrevedtak 15.06.2023) hvor bærekraftsaspektet er et hovedpunkt for den videre utviklingen. Planen inkluderer våre utearealer, jfr. potensialet for at økt biodiversitet kan oppnås samtidig som det utvikles nye, grønne møteplasser og sosiale soner utendørs
- Det er utviklet egen nettside med informasjon om bærekraft ved NHH

Med basis i NHHs strategi 2022-2025 vil arbeidet med bærekraftig drift av NHH intensiveres ytterligere. I avsnittene nedenfor presenteres status og utviklingsplaner for dette med særlig vekt på områdene reiser, energi, avfall og innkjøp.

2. MILJØFYRTÅRNORDNINGEN

Miljøfyrtårn er en sertifiseringsordning for virksomheter som vil dokumentere sin miljøinnsats og vise samfunnsansvar. En sertifisert virksomhet må oppfylle kriterier tilpasset egen drift og bransje, og gjennomføre tiltak for en mer miljøvennlig drift og et godt arbeidsmiljø. Ordningen består av et forholdsvis omfattende sett av indikatorer innen områdene *arbeidsmiljø, avfallshåndtering, energibruk, innkjøp og transport*. NHH oppnådde sertifisering som Miljøfyrtårn første gang 10.11.2020 og ble resertifisert for tre nye år 10.11.2023.

Virksomheter som sertifiseres gjennom ordningen, utarbeider et årlig klimaregnskap som beregner klimautslipp målt i CO₂ ekvivalenter (CO₂e). Dette regnskapet er basert på Greenhouse Gas Protocol Corporate Standard (GHG-protokollen). GHG-protokollen er den mest anerkjente standarden for klimaregnskap i dag, og den bygger på inndelingen i tre hovedkategorier klimautslipp benevnt som såkalte *scope 1, 2 og 3* utslipp, se figur 1.

Figur 1: Kategoriene for beregning av klimautslipp

For NHH sin del vil rapporteringen innenfor de tre hovedkategorier innebære følgende:

- **Scope 1 – direkte utslipp**

Omhandler NHHs direkte utslipp. Det vil si utslipp som er knyttet til noe som eies av høyskolen, slik som biler og eventuelle maskiner som går på fossilt drivstoff.

- **Scope 2 – elektrisitetsforbruk**

Omhandler NHHs strømforbruk til drift av bygningsmassen inkludert forbruk fra el-biler eid av høyskolen samt ladestasjoner og klima-utslippene som er knyttet til dette.

- **Scope 3 – indirekte utslipp**

Dette er i utgangspunktet en stor og kompleks kategori som omhandler alle indirekte utslipp, bortsett fra energibruk (scope 2). Det vil si utslipp knyttet til alt av varer og tjenester som NHH

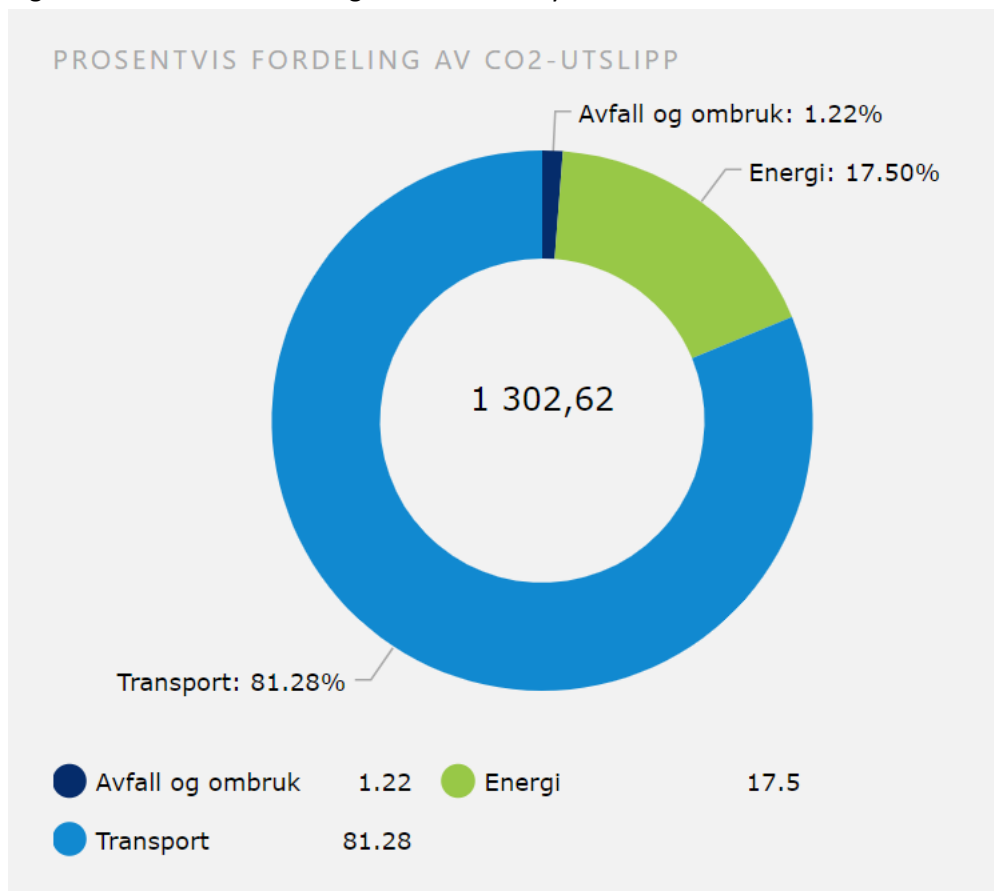
kjøper inn. I og med at NHH ikke er en produksjonsbedrift i tradisjonell forstand, vil hovedkategoriene hovedsakelig inkludere flyreiser, varer og tjenester samt avfall.

NHHs klimarapporter i forbindelse med vår deltakelse i Miljøfyrtårn-ordningen (2019-2023) har konsistent vist at høyskolens hovedkilde for klimautslipp har vært under kategorien «Transport og anleggsmaskiner» innenfor scope 3. Denne kategorien vil for NHHs del hovedsakelig omfatte reiser som i all hovedsak skjer som en del av kjernevirksomhetene ved høyskolen.

Under arbeidet med første gangs rapportering tilbake i 2019 ble det tatt et valg om å inkludere all studentutveksling i denne kategorien. Selv om studenter som kommer *til* NHH fra andre samarbeidsuniversiteter ikke får finansiert sine reiser av høyskolen, ble disse reisene ansett som en del av vår kjernevirksomhet, og ble derfor inkludert i rapporten. Denne systematikken har så langt blitt fulgt ved senere rapporteringer. Det er imidlertid grunn til å vurdere å endre denne praksisen ut ifra at reisene til de innkommende utvekslingsstudentene bør være en del av sine institusjoners klimaregnskap. En tar sikte på å implementere en slik endring i forbindelse med rapportering for 2024.

I tillegg utgjør kategorien «Energibruk», scope 2 en stor del av høyskolens klimautslipp. Sistnevnte omhandler som nevnt hovedsakelig oppvarming og elektrisitet i høyskolens bygningsmasse.

Figur 2 illustrerer NHHs beregnede klima-avtrykk i 2023.

Figur 2 Klima-avtrykk NHH 2023 målt i antall CO₂e, Kilde: NHHs miljørapport 2023 til Miljøfyrtårn

Samlet sett illustrerer klimaregnskapet for NHH at vesentlig reduksjoner i klima-avtrykket kun kan oppnås ved reduksjoner i transport (og da primært flyreiser) og til en viss grad energiforbruk knyttet til våre bygg.

3. PRINSIPPER FOR ARBEIDET MOT MER BÆREKRAFTIG DRIFT

I arbeidet mot en mer bærekraftig drift av NHH vil legitimitet og god balanse i virkemiddelbruken sammen med målrettethet være av avgjørende betydning. For å sikre dette vil følgende grunnleggende prinsipper benyttes for å vurdere hensiktsmessigheten av mulige tiltak, jfr. styremøte 16.12.2021, sak 79/21:

- Klarhet i sammenheng
- Treffsikkert
- Vesentlig betydning
- Forholdsmessighet (rimelig forhold mellom mål og midler/tiltak)

De fleste elementene i høyskolens miljøarbeid i dag tilfredsstiller disse prinsippene og fremstår ventelig relativt ukontroversielle. Kriteriene overfor vil ligge til grunn for den videre satsingen innenfor bærekraftsområdet og vil være retningsgivende for nye tiltak ved NHH.

Av særlig betydning for resultatene av arbeidet mot mer bærekraftig drift, er fortolkning og etterlevelse av kriteriet om forholdsmessighet. Dette kan skissemessig illustreres av spørsmålet om hvorvidt en NHH-forsker bør foreta en lengre flyreise for å delta på en konferanse.

Forholdsmessighet kan tilsi at svaret er utvilsomt «ja» om konferansen er av høy kvalitet med hensyn til deltagere og andre relevante karakteristika slik at utbyttet må forventes å være høyt, mens det åpenbart er «nei» om kvaliteten er lav og/eller en like god konferanse med samme forventede utbytte finner sted nærmere NHH. Samme type resonnementer kan anføres for spørsmålet om et gitt møte i eksempelvis Oslo heller bør skje digitalt.

Ansvar for å utøve forsvarlige forholdsmessighets-vurderinger må til syvende og sist ligge lokalt i den enkelte avdeling og institutt – og i siste instans hvile på sunne avveininger og disiplin hos den enkelte. Dette tilsier at det må iverksettes holdningsskapende arbeid i organisasjonen.

4. DET VIDERE ARBEIDET - HANDLINGSPLAN

Utgangspunktet for det videre arbeidet med å redusere NHHs klima-avtrykk er den beregnede status for de ulike utslippskategoriene slik som illustrert i tabellen nedenfor.

Som følge av både pandemi og det faktum at en stor del av bygningsmassen har vært gjenstand for totalreovering de senere årene har det eksistert en viss usikkerhet knyttet til hvorvidt tallmaterialet viser «normaldrift» innenfor en del utslippskategorier. Det er likevel uproblematisk å identifisere de største kildene til utslipp ved NHH.

Reiser (inkludert studentutveksling) og energibruk koblet til bygningsmassen er som allerede påpekt overfor, de klart største utslippskildene, og vil derved også ha størst potensiale for en reduksjon i klima-utslippene. I tillegg vil en reduksjon av avfallsmengden, gjennom bærekraftige innkjøp og ved

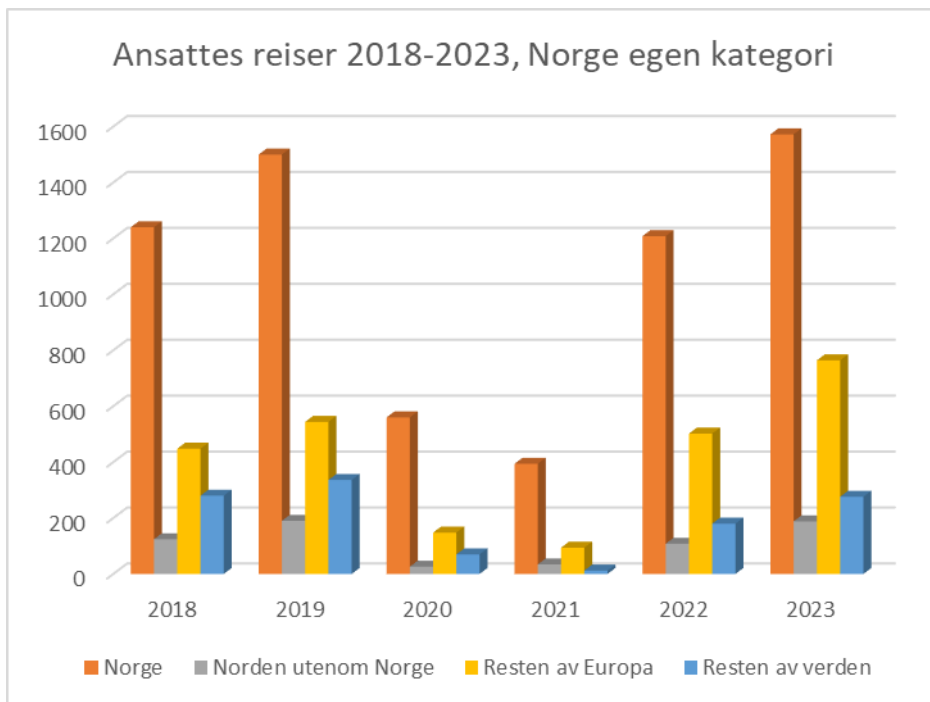
målrettede tiltak i forhold til kildesortering og reduksjon av matavfall være naturlige satsingsområder.

Utslippkilde	Utslipp tonn CO ₂ e					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bensin	na	3,47	2,82	1,89	0,87	0,90
Diesel	na	2,49	1,55	1,49	1,78	0,65
Sum Scope 1	na	5,96	4,37	3,38	2,65	1,55
Elektrisitet	309	180,22	174,66	189,36	204,96	228,00
Antall kilometer elbil	na	0,70	0,07	0,08	0,09	0,12
Sum Scope 2	309	180,92	174,73	189,44	205,05	228,12
Avfall	na	34,27	15,36	17,09	16,81	15,88
Antall flyreiser i resten av Europa	267,88	297,41	264,94	216,45	358,9	407
Antall flyreiser i Norden	151,63	184,85	131,65	54,5	149,97	191,78
Antall flyreiser i resten av verden	477,58	477,78	533,19	59,5	328,84	458,28
Sum Scope 3	897,09	994,31	945,14	347,54	854,52	1072,94
Totalt summert pr år:	1206	1181,19	1124,24	540,36	1062,22	1302,62

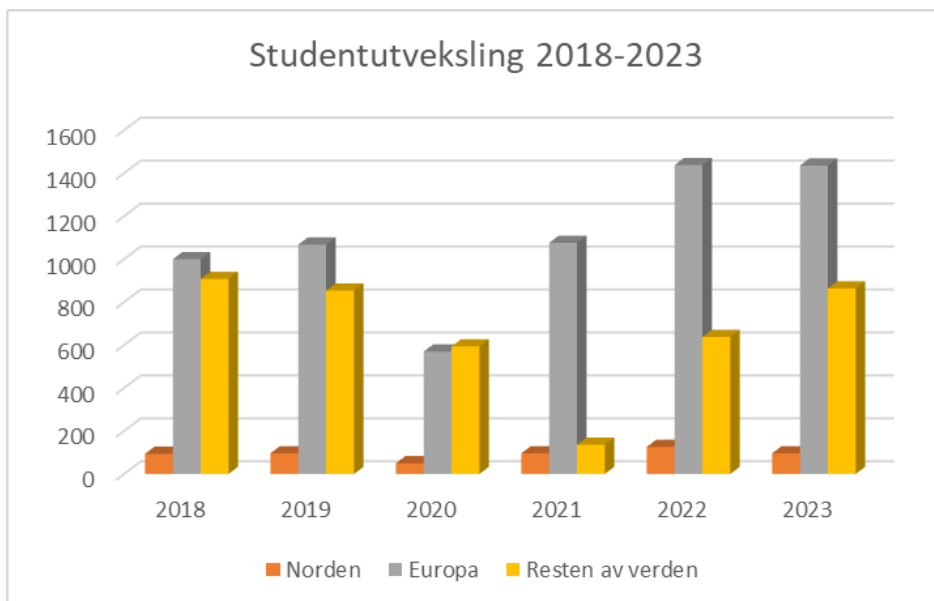
NHHs klimafotavtrykk i perioden 2018-2023. Merk at det ikke er innhentet fullstendige tall innenfor alle kategorier i 2018.

4.1 Reiser

Gjennomgangen av den totale reisevirksomheten regnet i antall reiser (inkludert ut- og inngående studenter i NHHs utvekslingsprogram) for perioden 2018-2023 viser at det har skjedd en viss endring i reisemønsteret ved høyskolen, se oversikten over flyreiser for ansatte og for studenter i forbindelse med utveksling, jfr. figurene 3 og 4.

Figur 3 Antall ansatte-flyreiser ved NHH i årene 2018 – 2023

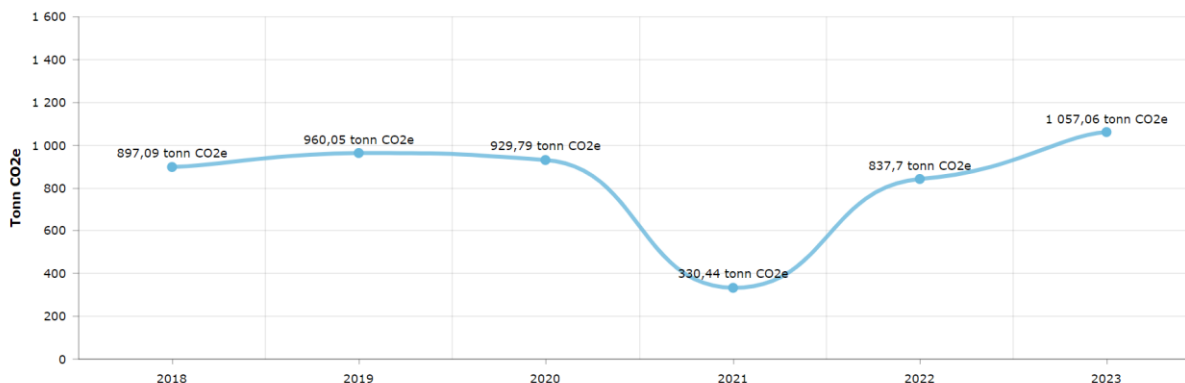
Figur 4 Antall flyreiser knyttet til utgående og inngående student-utveksling ved NHH

Pandemien i 2020/2021 resulterte i en rask og betydelig nedgang i antall flyreiser, og en fikk erfaring med at mange møter kan gjennomføres digitalt². Disse erfaringene gir åpenbart føringer for hvilke mål for redusert reiseaktivitet som kan realiseres i tiden fremover. En totaloversikt over klimautslipp fra alle reiser (studenter/ansatte) viser så langt at vi likevel har gått forbi referanseår for reiser med

² Dersom 20 % av tjenestereisene i hele staten erstattes med videokonferanser (dette tilsvarer en reduksjon på 5 % av den totale persontransporten), vil det ifølge beregninger fra SFT bety en årlig reduksjon på 1 500 millioner kjøretøykilometer.

en klar økning på 26,6% siden 2018., jfr. figur 5. Ansattes reiser alene (uavhengig av destinasjon) har imidlertid økt med nesten 34% siden 2018.

Klimagassutslipp fra flyreiser

Figur 5 Klimagassutslipp knyttet til flyreiser ved NHH totalt (ansattes reiser pluss reiser knyttet til studentutveksling)

For å imøtegå og snu denne trenden må det settes klare mål for en reduksjon, der ansvar for oppfølging og resultatoppnåelse følger ledelsesstrukturen ved høyskolen. Et utgangspunkt for målformuleringene på kort og mellomlang sikt er myndighetenes forventninger til varig redusert reiseaktivitet slik de er presentert i budsjett-tildelingene til høyere utdanningsinstitusjoner inkludert NHH i statsbudsjettene for 2022 og 2023. Her legges det til grunn at flyreiseaktiviteten samlet sett reduseres med 18% i forhold til nivået før pandemien.

Følgende mål settes derfor for reduksjon av antall flyreiser relativt til nivået i 2019:

- 18% reduksjon i ansattes flyreiser v/utgangen av 2026,
- ytterligere 10% reduksjon innen utgangen av 2030

Alle faglige og administrative enheter forventes å bidra til måloppnåelse ved å:

- Prioritere hvilke reiser som skal foretas
- Velge flyreiser med lavest CO2e utslipp
- Vurdere nytteverdi og balansere kostnad mot karbonutslipp
- Redusere langdistansereiser der dette er mulig
- Redusere det totale antall reiser

En revidert NHH reisepolicy vil implementeres i inneværende akademiske år, og i den forbindelse vil det utarbeides strengere retningslinjer for gjennomføring av flyreiser. En vil også utarbeide datamateriale for oppfølging på enhetsnivå.

4.2 Energi

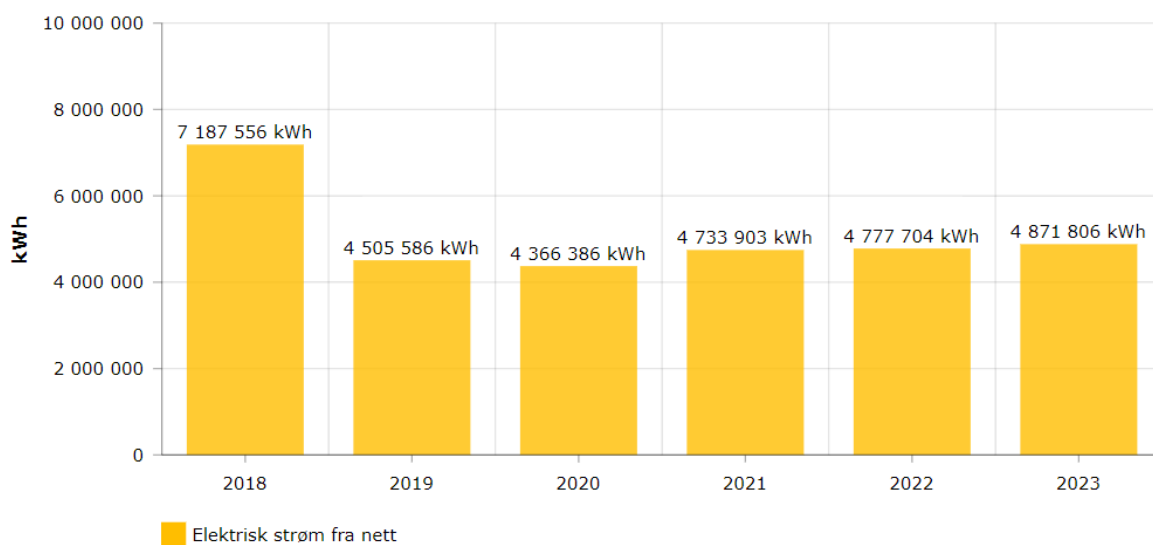
NHHs energibruk er i tillegg til transporttjenester i stor grad knyttet til bygningsmassen på campus. NHHs bygningsmasse består av *Hovedbygget* (1963), *Servicebygget* (1995), *Nybygget* (2013) og *Jebbensenteret* (2014). Hele NHHs bygningsmasse ble fra 1. januar 2019 overført til Statsbygg som eier. Overføringen innebærer at all bygningsmasse med tiliggende arealer ble innlemmet i statens

husleieordning, slik at NHH betaler leie til Statsbygg, som i sin tur drifter og vedlikeholder bygningene. Dette er en driftsmodell som også innebærer at langt de fleste tiltak som iverksettes skal godkjennes, bekostes og utføres av, eller i regi av, Statsbygg.

Med unntak av Servicebygget er det i alle bygg gjennomført tiltak for å redusere energiforbruk og derved også NHHs klimautslipp. Ved rehabiliteringen av høyblokken (2019 til 2021) ble også denne oppgradert til dagens standard. Ved NHH er derved utslippene av klimagasser fra campusvirksomheten sterkt redusert som følge av redusert energibruk i eksisterende bygninger.

Ytterligere reduksjon vil kunne påregnes ved en renovering av Servicebygget. Det er ikke avklart når Statsbygg vil kunne prioritere en oppgradering av dette.

Energiforbruk

Figur 6 Energiforbruk, dvs. oppvarming/lys etc.

I dialog med Statsbygg utarbeider NHH etter behov løpende forslag til tiltak for å oppnå energieffektivisering, reduksjon av klimautslipp og andre miljøtiltak. Eksempelvis er store deler av bygningsmassen utstyrt med tilstedeværelsessensorer for lys- og ventilasjonsregulering, og i tillegg justeres varmen ned om kvelden samt i helger og ferier. Mulige tiltak for ytterligere reduksjon av utslipp av klimagasser (avhengig av Statsbyggs prioriteringer) vil eksempelvis være rehabilitering av Servicebygget, bruk av solceller på NHHs takflater/fasade, utskifting til LED lyskilder i Nybygget og manuell styring av lys (på-funksjon) i byggene. I tillegg vil det bli vurdert å søke ekstern hjelp for en total gjennomgang med sikte på å avdekke ytterligere tiltak som kan sikre energieffektivisering.

Det siktes mot en gradvis reduksjon av energiforbruket til drift av bygningsmassen. Som følge av at relevante tiltak i stor grad må gjøres i regi av Statsbygg, gir det begrenset mening for NHH å sette kvantitative mål for redusert energiforbruk.

4.3 Avfall

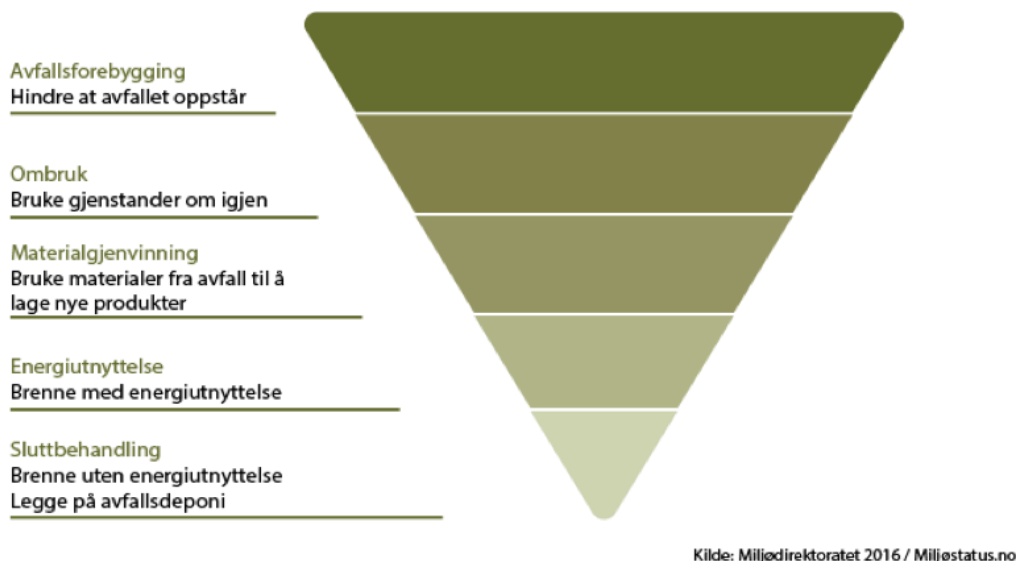
UH-sektorens avfallsgenerering stammer hovedsakelig fra daglig drift og byggrelaterte prosjekter. Daglig drift genererer ulike typer avfall slik som matavfall, restavfall til forbrenning, restavfall til

sortering, plast, papir, papp og kartong etc. NHH har avtale med BIR Bedrift AS for håndtering av avfall, inkludert forsvarlig håndtering av EE-avfall (utrangerte elektriske og elektroniske produkter). Det er ved NHH satt opp miljøstasjoner i hele bygningsmassen for å legge til rette for kildesortering. I tillegg er det utarbeidet en egen instruks for kildesortering. Denne fungerer p.t. likevel ikke optimalt, og det vil iverksettes tiltak for å gjøre innsamling og videre distribusjon mer effektivt.

Fra 1. januar 2023 foreligger en ny [avfallsforskrift](#) som innebærer at det er påbudt for alle offentlige og private virksomheter som har husholdningslignende mat- og plastavfall å utsortere og levere det til materialgjenvinning. Konsekvensen av denne endringen er at NHH i økende grad må sortere på ulike avfallstyper og kunne dokumentere genererte avfallsmengder. De viktigste kategoriene vil være matavfall og plastemballasje, og arbeidet med å sikre oppfyllelse av disse spesifikke kravene vil bli prioritert. Det har tidligere vært en utfordring at BIR ikke har vært dimensjonert for å håndtere innsamlet avfall, men dette endres presumptivt i tråd med ny forskrift.

Et viktig tiltak for å redusere mengden avfall vil i tillegg være å prioritere innkjøp av produkter med lang levetid og samtidig satse på gjenbruk. Avfallspyramiden gjengitt nedenfor, som illustrerer EUs rammedirektiv for avfall, illustrerer også prioriteringene i norsk avfallspolitikk og vil være retningsgivende for avfallshåndteringen ved høyskolen.

AVFALLSHIERARKIET

I UH sektoren i Norge har flere av de store universitetene etablert egne ordninger med mulighet for lagring og verksteder for rehabilitering og distribusjon av blant annet kontormøbler og annet utstyr. Dette har i en mindre skala også blitt gjort ved NHH. Det har imidlertid hittil ikke vært kapasitet til å etablere dette som en permanent ordning. Det vokser imidlertid frem flere profesjonelle aktører som kan være aktuelle samarbeidspartnere for høyskolen i tiden fremover.

Prioriterte tiltak for å øke sorteringsgraden vil være å utvikle bedre miljøstasjoner, sørge for bedre oppfølging av effektiv innsamling/håndtering av avfall samt å begrense mengde avfall. Matavfall er definert å gjelde kun spiselige deler av mat som kastes og mengden matavfall kan derved best begrenses ved ytterligere bevisstgjøring av bestillerfunksjonen ved de forskjellige enhetene i forhold

til antall deltakere og mengde mat som bestilles. En holdningskampanje med informasjon om korrekt kildesortering vil gjennomføres når et bedre innsamlingsystem er etablert. Det tas sikte på å øke kildesorterings-graden til 40 prosent i strategiperioden (basisår 2019).

4.4 Innkjøp

Miljøpåvirkninger ligger ofte i indirekte effekter, det vil si i produksjons- og leveransekedene til innkjøpte varer og tjenester. I anskaffelsesloven § 5 står det at offentlige oppdragsgivere "skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der det er relevant." Dette er målsetninger det er krevende å oppnå som enkeltaktør, men et stadig økende samarbeid i sektoren gjennom obligatoriske fellesavtaler inngått av Statens innkjøpssenter gir økt påvirkningskraft. Samtidig kan dette medføre en noe redusert innflytelse for NHH på kriteriene for tilbud i enkelte avtaler. Som vitenskapelig høyskole er NHH forpliktet til å følge avtaler inngått av Statens innkjøpssenter. Statens innkjøpssenter samarbeider med avdeling for bærekraft og innovasjon i Divisjon for offentlige anskaffelser i DFØ som bistår med å definere krav tilpasset det enkelte avtaleområde. NHH har i tillegg en sentral innkjøpsfunksjon som inngår alle høyskolens rammeavtaler som dekkes av de statlige fellesavtalene. De som bestiller varer og tjenester, gjør derved dette hovedsakelig basert på avtaler som er inngått sentralt.

NHH stiller krav om at alle vareleverandører skal kunne fremskaffe årlig statistikk over antall tredjeparts miljømerkede produkter som er kjøpt av virksomheten. I 2023 hadde over 71% av alle NHHs vesentlige leverandører et sertifisert miljøledelsessystem. Anerkjente miljøledelsessystem er ISO14001, EMAS og Miljøfyrtårn.

Det er fra 1. januar 2024 innført et krav om at klima og miljøkriterier etter nærmere regler skal vektles minst 30 % i offentlige anskaffelser. Krav kan erstatte kriterier dersom det er klart at dette gir bedre klima- og miljøeffekt. Kravene gjelder imidlertid ikke dersom anskaffelsen etter sin art har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er uvesentlig. NHH må derved måtte foreta en vurdering av graden av eventuell miljøpåvirkning ved alle fremtidige anskaffelser.

Relevante tiltak for å redusere klimautslipp forårsaket av innkjøp vil være å begrense innkjøpene i den grad dette er hensiktsmessig. Gitt krav til kvalitet og funksjon vil dette i mange tilfeller måtte innebære høyere vektlegging av kvalitet og levetid ved innkjøpene slik at utskiftingsintervallene blir lengre. Det er en klar målsetning at det ved alle innkjøp av vesentlig omfang skal velges klimavennlige løsninger som bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning og NHHs klimaavtrykk. Målene for innkjøpsstrategien kan derved oppsummeres ved at alle enheter ved NHH har et selvstendig ansvar for å bidra til at:

- klima- og miljøhensyn som fører til bærekraftige handlingsmønstre, inngår i alle anskaffelser, inkludert anskaffelser innenfor scope 1.
- klima og miljø vektlegges minst 30% i anskaffelser hvor klimaavtrykk og/eller miljøbelastning er vesentlig
- livssyklus kostnader, miljøkrav og kriterier, og seriøsitetsskrav hensyntas for å bidra i samfunnets klima- og miljøutfordringer

Bærekraftig verdiskaping og inkluderende vekst gjennom faglig engasjement og bevisste holdninger fører til substansielle og forholdsmessige effekter. Ved å skape oppmerksomhet rundt klima- og

miljøkrav i anskaffelsesprosessene vil NHH kunne bidra til en bærekraftig utvikling både internt, i leverandørmarkedet og i samfunnet for øvrig.

4.5 Mot klimanøytralitet i driften av NHH

FNs Climate Neutral Now legger til grunn at klimanøytralitet forutsetter følgende tre steg:

- Et klimaregnskap
- Reduksjon av klimagassutslipp
- Kompensasjon av utslippene en selv ikke klarer å redusere

Dette innebærer at man hvert år måler, reduserer og rapporterer egne utslipp av klimagasser, for eksempel gjennom ordninger som Miljøfyrtårn. For NHH sin del blir oppgaven å redusere klimagassutslippene gjennom målrettet arbeid i tiden fremover. Klimanøytralitet oppnås ved at de gjenværende utslippene kompenseres for ved kjøp av klimavoter. Kvotemarkedene vokser og er under utvikling, og en observerer også at det er mulighet for kjøp av klimakompensering ved bestilling av eksempelvis flybilletter fra flere etablerte selskaper som også er aktive i Norge.

Selv om det i prinsippet er mulig for NHH å oppnå klimanøytralitet gjennom kjøp av klimavoter allerede i dag, anser en at kvotemarkedenes funksjon ikke foreløpig har en modenhet som gjør dette relevant eller forsvarlig for NHH pr. 2024. En slik vurdering vil imidlertid kunne revurderes raskt i respons til utviklingen som finner sted, spesielt i forhold til hvordan rammene for norske offentlige institusjoner utvikler seg på dette området og hvilke forventninger vår eier Kunnskapsdepartementet retter mot institusjonene.

NHHs målsetning de nærmeste årene er derfor å prioritere målrettet arbeid med å redusere egne klimagassutslipp.

En forventer videre at kvotemarkedene vil utvikles videre og at det vil etableres forsvarlige ordninger for institusjoner som NHH til å delta i disse. Selv om det er usikkerhet knyttet til hvor lang tid dette vil ta, er det likevel hensiktsmessig og motiverende å sette et operasjonelt mål om tidspunktet for at NHH blir klimanøytralt. Etter en samlet vurdering settes dette målet til år 2040.